

Mindennapos beszerzések

Áruvásárlás

Az esemény leírása, bemutatása

A kereskedelemmel foglalkozó vállalkozások életében az egyik leggyakrabban ismétlődő gazdasági esemény az árukészlet pótlása, feltöltése, azaz az árubeszerzés. A számviteli besorolás szerint árunak azok az eszközök minősülnek, amelyeket a vállalkozás továbbértékesítési céllal vásárol meg. A továbbértékesítést rövid távú célként kell tekinteni, ennek megfelelően az árukat a forgóeszközökön belül, készletként kell aktiválni.

Az árukategóriába tartozó eszközökön a vállalkozás nem végez átalakítást, azokat kereskedelmi céllal szerzi be, és változatlan formában értékesíti tovább. Ebben az értelmezésben nem minősül átalakításnak a beszerzett áru darabolása, csomagolása, porciózása, méretre vágása. Ezek a műveletek nem változtatják meg az áru fő jellemzőit, szerkezetét, így a változatlan forma követelménye továbbra is fennáll. Szintén ide tartozik az árun külső féllel végeztetett bér munka értéke, ami – bár megváltoztatja az áru jellegét – külső fél igénybevételével történik, így a számviteli előírások megengedik az adott készletre aktiválni a bér munka költségét és továbbra is áruként kimutatni. (Erről bővebben a bér munka külön tárgyalásakor esik szó.)

Az áruk egy részét a vállalkozás bemutatási célra is használhatja értékesítésük előtt. Ezeket az értékesítési céllal beszerzett, előállított eszközöket, amelyeket a vállalkozó az értékesítésig (az állományból történő egyéb kivonásig) átmenetileg használatba vett, szintén az áruk között kell kimutatni. Ilyen eszközök jellemzően a bemutatási céllal beszerzett, rövid távon értékesített eszközök (például bemutatóautó, kipróbálási célú tartós műszaki cikkek), illetve ilyen lehet az eladási céllal épített, de az értékesítésig bérbeadással vagy más módon hasznosított ingatlanok esete is.

Az áru beszerzésekor a bekerülési érték kiindulópontja a vételár. Ehhez adódnak hozzá a törvény által a bekerülési érték részeként szabályozott tételek. Áru vásárlásakor ezek közül jellemzően ki lehet emelni a le nem vonható általános forgalmi adót, a beszerzéshez kapcsolódó illetékeket, járulékokat, esetlegesen megfizetett bizományos jutalékot. A számviteli törvény megengedi, hogy a beszerzéskor az áruhoz egyértelműen kapcsolódó szállítási költség is a bekerülési érték részét képezze. Ehhez szükséges, hogy az egyes, beszerzett árukhoz tartozó szállítást a vállalkozás azonosítani tudja. A szállítást végezheti külső vállalkozó, ebben az esetben a szállítási költsége könnyen azonosítható. A törvény azonban megengedi a szállítási költség figyelembevételét abban az esetben is, ha a szállítást a vállalkozás saját maga végezte. Ekkor szükséges a szállítási közvetlen önköltségének megállapítása, hiszen ez lesz az áru bekerülési értékének része. Ha a vállalkozás többféle típusú, mennyiségű árut szállít egyszerre, akkor a felmerülő költségeket valamilyen mutatószám segítségével kell szétosztani a szállított árura. Az itt alkalmazott számítási szabályokat a számviteli politikában indokolt rögzíteni.

Bár az áru beszerzése a kereskedelmi cégeknél gyakori esemény, az árubeszerzés számviteli elszámolására nem minden esetben kerül sor ilyen gyakran. A számviteli elszámolás módja attól függ, hogy a vállalkozás a kereskedelmi áruit hogyan tartja nyilván. A számviteli törvény előírásai lehetőséget adnak arra, hogy a vállalkozás a készleteit egyáltalán ne tartsa nyilván, csak mennyiségben vagy csak értékben tartsa nyilván, vagy a készleteiről mennyiségi és értékbeni nyilvántartást vezessen. A nyilvántartási módról szóló döntéseket a számviteli politikában kell meghozni. Ha a kereskedelmi árukról nincs a vállalkozásnál értékbeni nyilvántartás, akkor az egyes árubeszerzések nem lehet a könyvelésben rögzíteni. A készletnövekedés és a készletcsökkenés együttes hatása ebben az esetben csak az év végén kötelezően végrehajtott leltározás után derül ki.

Az árubeszerzéseket abból a szempontból is csoportosíthatjuk, hogy a beszerzés ellenértékét hogyan adták át. Így beszélhetünk készpénzes vásárlásról (ezen belül is lehet bankkártyás, valutás), illetve későbbi fizetésről (itt is lehet devizás). Meg kell említeni azt az esetet is, ha a fizetés megelőzi a teljesítést. Ebben az esetben előlegátadásról van szó, amelyet később, a teljesítéskor kiállított számla pénzügyi rendezésébe kell beszámítani. (Az árubeszerzésre adott előleget az éves beszámoló mérlegében a készletek között kell kimutatni.)

3871 *Árúvásárlás a számviteli törvényben*

Mind az Szvt. 3. § (6) bekezdés 5. pontja, mind pedig a 28. § (2) bekezdése a vásárolt készletek részeként azonosítja a kereskedelmi árukat. Utóbbi törvényhely szerint a vásárolt készleteket a rendszeres (szokásos) üzleti tevékenység keretében értékesítési céllal szerezték be, és azok a beszerzés és az értékesítés között változatlan állapotban maradnak (bár értékük változhat).

A változatlan állapotra vonatkozó rendelkezéseket oldja fel némiképp a 28. § (2) bekezdés *d)* pontja, amely szerint a használatbavétel időpontjától áruként azokat az értékesítési céllal beszerzett, előállított eszközöket is ki kell mutatni, amelyeket a vállalkozó az értékesítésig (az állományból történő kivonásig) átmenetileg használatba vett.

A számviteli törvény külön kiemelt része foglalkozik az eszközök bekerülési értékének megállapításával. A 47–51. §-okban minden eszközre vonatkozóan szerepelnek azok a tételek, amelyeket a bekerülési érték megállapításakor számba kell venni. A kereskedelmi árukkal kapcsolatosan általában jellemző tételleket érdemes külön megemlíteni a törvény ezen részéből. Ilyennek mondhatóak az engedmény, a felár, a szállítási költség, az adók, vámköltségek [Szvt. 47. § (1) bek.], illetékek, le nem vonható áfa [Szvt. 47. § (2) bek.].

A kereskedelmi áruk egy csoportjánál kiemelkedő szerepet kaphat a (külön cím alatt tárgyalt) bérmunka (4075)-(4085), illetve az egyéb értéknövelő folyamatok, amelyek eredményeképpen a vásárolt eszköz, a kereskedelmi áru besorolása még nem változik meg. Az erre vonatkozó – szűkszavú – törvényi szabályozás a 48. § (3) bekezdésében található.

A vásárolt készletek évközi nyilvántartására (vagy annak esetleges hiányára) utaló szabályokat a törvény indirekt módon tartalmazza, amikor többször is megemlíti, hogy a készletek év végi mérlegértékéhez évközi nyilvántartás vezetése, vagy év végi leltározás útján is el lehet jutni.

Az esemény számviteli elszámolása

3873 *Áru beszerzése*

a) A beszerzés elszámolása beszerzési áras nyilvántartás esetén

aa) Áru beszerzése készpénzért

T 261. Áruk beszerzési áron – K 381. Pénztár

A levonható általános forgalmi adó elszámolása készpénzes beszerzés esetén

T 466. Előzetesen felszámított áfa – K 381. Pénztár

Áru beszerzése későbbi fizetéssel

T 261. Áruk beszerzési áron – K 454. Szállítók

A levonható általános forgalmi adó elszámolása későbbi fizetés esetén

T 466. Előzetesen felszámított áfa – K 454. Szállítók

A kötelezettség teljesítése a pénztárból

T 454. Szállítók – K 381. Pénztár

ab) Áru beszerzése számlapénzért

T 261. Áruk beszerzési áron – K 454. Szállítók

A levonható általános forgalmi adó elszámolása

T 466. Előzetesen felszámított áfa – K 454. Szállítók

A kötelezettség teljesítése bankszámláról

T 454. Szállítók - K 384. Elszámolási betétszámla

Megjegyzés: Az áru áfás árát kell (egy összegben) átutalni a szállítónak az elszámolási betétszámláról.*b) A beszerzés elszámolása elszámolóaras nyilvántartás esetén***ba) Áru beszerzése készpénzért**

T 263. Áruk árkülönbözete - K 381. Pénztár

T 262. Áruk elszámolóáron - K 263. Áruk árkülönbözete

A levonható általános forgalmi adó elszámolása készpénzes beszerzés esetén

T 466. Előzetesen felszámított áfa - K 381. Pénztár

Áru beszerzése későbbi fizetéssel

T 263. Áruk árkülönbözete - K 454. Szállítók

T 262. Áruk elszámolóáron - K 263. Áruk árkülönbözete

A levonható általános forgalmi adó elszámolása későbbi fizetés esetén

T 466. Előzetesen felszámított áfa - K 454. Szállítók

A kötelezettség teljesítése a pénztárból

T 454. Szállítók - K 381. Pénztár

bb) Áru beszerzése számlapénzért

T 263. Áruk árkülönbözete - K 454. Szállítók

T 262. Áruk elszámolóáron - K 263. Áruk árkülönbözete

A levonható általános forgalmi adó elszámolása

T 466. Előzetesen felszámított áfa - K 454. Szállítók

A kötelezettség teljesítése bankszámláról

T 454. Szállítók - K 384. Elszámolási betétszámla

Megjegyzés: Az áru áfás árát kell (egy összegben) átutalni a szállítónak az elszámolási betétszámláról.*c) A beszerzés elszámolása eladási áras nyilvántartás esetén***ca) Áru beszerzése készpénzért**

T 265. Áruk árrése - K 381. Pénztár

T 264. Áruk eladási áron - K 265. Áruk árrése

A levonható általános forgalmi adó elszámolása készpénzes beszerzés esetén

T 466. Előzetesen felszámított áfa - K 381. Pénztár

Áru beszerzése későbbi fizetéssel

T 265. Áruk árrése - K 454. Szállítók

T 264. Áruk eladási áron - K 265. Áruk árrése

A levonható általános forgalmi adó elszámolása későbbi fizetés esetén

T 466. Előzetesen felszámított áfa - K 454. Szállítók

A kötelezettség teljesítése a pénztárból

T 454. Szállítók - K 381. Pénztár

cb) Áru beszerzése számlapénzért

T 265. Áruk árrése - K 454. Szállítók

T 264. Áruk eladási áron - K 265. Áruk árrése

A levonható általános forgalmi adó elszámolása

T 466. Előzetesen felszámított áfa - K 454. Szállítók

A kötelezettség teljesítése bankszámláról

T 454. Szállítók - K 384. Elszámolási betétszámla

Megjegyzés: Az áru áfás árát kell (egy összegben) átutalni a szállítónak az elszámolási betétszámláról.*d) A beszerzés elszámolása évközi folyamatos értékbeni nyilvántartás hiányában***da) Áru beszerzése készpénzért**

T 814. Eladott áruk beszerzési értéke - K 381. Pénztár

A levonható általános forgalmi adó elszámolása készpénzes beszerzés esetén

T 466. Előzetesen felszámított áfa - K 381. Pénztár

Áru beszerzése későbbi fizetéssel

T 814. Eladott áruk beszerzési értéke - K 454. Szállítók

A levonható általános forgalmi adó elszámolása *későbbi fizetés* esetén

T 466. Előzetesen felszámított áfa - K 454. Szállítók

A kötelezettség teljesítése a pénztárból

T 454. Szállítók - K 381. Pénztár

db) Áru beszerzése számlapénzért

T 814. Eladott áruk beszerzési értéke - K 454. Szállítók

T 466. Előzetesen felszámított áfa - K 454. Szállítók

A kötelezettség teljesítése bankszámláról

T 454. Szállítók - K 384. Elszámolási betétszámla

Megjegyzés: Az áru áfás árát kell (egy összegben) átutalni a szállítónak az elszámolási betétszámláról.

Arubeszerzéshez kapcsolódó számlázott engedmény későbbi fizetés esetén

Beszerzési áras nyilvántartás esetén

T 454. Szállítók - K 261. Áruk beszerzési áron

Elszámolóáras nyilvántartás esetén

T 454. Szállítók - K 263. Áruk árkülönbözete

Eladási áras nyilvántartás esetén

T 454. Szállítók - K 265. Áruk árrése

Évközi folyamatos értékbeni nyilvántartás hiányában

T 454. Szállítók - K 814. Eladott áruk beszerzési értéke

A levonható általános forgalmi adó elszámolásának helyesbítése

T 454. Szállítók - K 466. Előzetesen felszámított áfa

3877 *Arubeszerzéshez kapcsolódó szállítási költség elszámolása, ha a szállítást más vállalkozás végzi*

Beszerzési áras nyilvántartás esetén

T 261. Áruk beszerzési áron - K 454. Szállítók

Elszámolóáras nyilvántartás esetén

T 263. Áruk árkülönbözete - K 454. Szállítók

Eladási áras nyilvántartás esetén

T 265. Áruk árrése - K 454. Szállítók

Évközi folyamatos értékbeni nyilvántartás hiányában

T 814. Eladott áruk beszerzési értéke - K 454. Szállítók

A levonható általános forgalmi adó elszámolásának a szállítás számlája kapcsán

T 466. Előzetesen felszámított áfa - K 454. Szállítók

3879 *Arubeszerzéshez kapcsolódó szállítási költség elszámolása saját szállítás esetén*

Beszerzési áras nyilvántartás esetén

T 261. Áruk beszerzési áron - K 582. Saját előállítású eszközök aktivált értéke

Elszámolóáras nyilvántartás esetén

T 263. Áruk árkülönbözete - K 582. Saját előállítású eszközök aktivált értéke

Eladási áras nyilvántartás esetén

T 265. Áruk árrése - K 582. Saját előállítású eszközök aktivált értéke

Évközi folyamatos értékbeni nyilvántartás hiányában

T 814. Eladott áruk beszerzési értéke - K 582. Saját előállítású eszközök aktivált értéke

Mikrogazdálkodói eltérés

Mikrogazdálkodók esetén az áru bekerülési értékének nem részei egyes, a számviteli törvény által előírt tételek. A Kedves Olvasó erről bővebben a „Mikrogazdálkodói számvitel” című fejezetben **(7501)** tájékozódhat.

3881 Anyagvásárlás

Az esemény leírása, bemutatása

Az anyag beszerzése a termelő vállalkozások tevékenységének fontos eleme. Az anyagok megvásárlásával indul el a gyakorlatban a termelési folyamat. Anyagnak azok az

eszközök minősülnek, amelyek egyrészt nem hosszú távon szolgálják a vállalkozás érdekeit, másrészt hasznosításuk során elveszítik eredeti jellegüket és más termékekbe, szolgáltatásokba épülnek be (anyagköltség elszámolása mellett).

A kereskedelmi áruknál ismertetettekhez hasonlóan az anyag bekerülési értékének is a vételár a kiindulópontja. Ehhez adódnak hozzá a törvény által a bekerülési érték részeként szabályozott tételek. Az anyag vásárlásakor is jellemzően a le nem vonható általános forgalmi adó, a beszerzéshez kapcsolódó illetékek, járulékok, esetlegesen megfizetett bizományosi jutalék tartozik ide. A törvény megengedi, hogy a beszerzéskor az anyagokhoz egyértelműen kapcsolódó szállítási költség is a bekerülési érték részét képezze. Ehhez szükséges, hogy az egyes, beszerzett anyagokhoz tartozó szállítást a vállalkozás azonosítani tudja. A szállítást végezheti külső vállalkozó, ebben az esetben a szállítás költsége könnyen azonosítható. A törvény azonban megengedi a szállítási költség figyelembevételét abban az esetben is, ha a szállítást a vállalkozás saját maga végezte. Ekkor szükséges viszont a szállítás közvetlen önköltségének megállapítása, hiszen ez lesz az anyag bekerülési értékének része. Ha a vállalkozás többféle típusú, mennyiségű anyagot szállít egyszerre, akkor a felmerülő költségeket valamilyen mutatószám segítségével kell szétosztani a szállított anyagra. Az itt használt számítási szabályokat is a számviteli politikában indokolt rögzíteni.

Bár az anyag beszerzése a termelő cégeknél gyakori esemény, az anyagbeszerzés számviteli elszámolására nem minden esetben kerül sor ilyen gyakran. A számviteli elszámolás módja attól függ, hogy a vállalkozás az anyagait hogyan tartja nyilván. A törvény előírásai lehetőséget adnak arra, hogy a vállalkozás a készleteit egyáltalán ne tartsa nyilván, csak mennyiségben vagy csak értékben tartsa nyilván, vagy a készleteiről mennyiségi és értékbeni nyilvántartást vezessen. A nyilvántartási módról szóló döntéseket szintén a számviteli politikában kell meghozni. Ha az anyagokról nincs a vállalkozásnál értékbeni nyilvántartás, akkor az egyes anyagbeszerzéseket nem lehet a könyvelésben rögzíteni. A készletnövekedés és a készletcsökkenés együttes hatása ebben az esetben csak az év végén kötelezően végrehajtott leltározás után derül ki.

Anyagvásárlás a számviteli törvényben

3883

Az anyagok besorolása (a kereskedelmi árukéhoz hasonlóan) egyrészt az Szvt. 3. § (6) bekezdés 5. pontjában található, amely szerint az anyagok is vásárolt készletnek minősülnek. A kereskedelmi áruktól eltérően azonban ez a törvényhely az anyagok fogalmát felsorolásban részletezi is. Eszerint ide tartoznak az alap-, segéd-, üzem- és fűtőanyagok, alkatrészek, valamint a 28. § (3) bekezdés *a*) pontja szerinti eszközök. Ez utóbbiak azok az anyagi eszközök, amelyek a vállalkozó tevékenységét legfeljebb egy évig szolgálják. Az ilyen eszközöket a használatbavételükig kell az anyagok között nyilvántartani, majd a használatbavételkor anyagköltségként elszámolni. A törvény által ide vonatkozóan felsorolt példák a következők: szerszám, műszer, berendezés, felszerelés, munkaruha, egyenruha, védőruha.

Az Szvt. 28. § (2) bekezdés *c*) pontjában található általános definíció az anyagokra, amely szerint az anyagok azok az eszközök, amelyeket az értékesítendő termékek előállítása vagy a szolgáltatások nyújtása során fognak felhasználni.

Az anyagok bekerülési értékére vonatkozó szabályok ugyanott, az Szvt. 47–51. §-ában találhatóak, ahol az áruk bekerülési értékére vonatkozóak, hiszen ez a törvényrész – egy-két kivételes eszköztípustól eltekintve – általánosan az eszközök bekerülési értékére fogalmaz meg szabályokat. Az árukhoz hasonlóan itt is az engedményt, a felárt, a szállítási költséget, az adókat, vámköltségeket [47. § (1) bek.], az illetéket, illetve a le nem vonható áfát [47. § (2) bek.] érdemes kiemelni.

Az anyagok évközi nyilvántartására vonatkozó szabályok, az árukéhoz hasonlóan csak közvetve vezethetők le a konkrét törvényi szövegből.

3885

Az esemény számviteli elszámolása

Anyagbeszerzés

a) A beszerzés elszámolása beszerzési áras nyilvántartás esetén

aa) Anyagbeszerzés készpénzért

T 211-227. Anyagok beszerzési áron - K 381. Pénztár

A levonható általános forgalmi adó elszámolása készpénzes beszerzés esetén

T 466. Előzetesen felszámított áfa - K 381. Pénztár

Anyagbeszerzés későbbi fizetéssel

T 211-227. Anyagok beszerzési áron - K 454. Szállítók

A levonható általános forgalmi adó elszámolása későbbi fizetés esetén

T 466. Előzetesen felszámított áfa - K 454. Szállítók

A kötelezettség teljesítése a pénztárból

T 454. Szállítók - K 381. Pénztár

ab) Anyagbeszerzés számlapénzért

T 211-227. Anyagok beszerzési áron - K 454. Szállítók

A levonható általános forgalmi adó elszámolása

T 466. Előzetesen felszámított áfa - K 454. Szállítók

A kötelezettség teljesítése bankszámláról

T 454. Szállítók - K 384. Elszámolási betétszámla

Megjegyzés: Az anyag áfás árát kell (egy összegben) átutalni a szállítónak az elszámolási betétszámláról.

b) A beszerzés elszámolása elszámolóáras nyilvántartás esetén

ba) Anyagbeszerzés készpénzért

T 228. Anyagok árkülönbözete - K 381. Pénztár

T 211-227. Anyagok elszámolóáron - K 228. Anyagok árkülönbözete

A levonható általános forgalmi adó elszámolása készpénzes beszerzés esetén

T 466. Előzetesen felszámított áfa - K 381. Pénztár

Anyagbeszerzés későbbi fizetéssel

T 228. Anyagok árkülönbözete - K 454. Szállítók

T 211-227. Anyagok elszámolóáron - K 228. Anyagok árkülönbözete

A levonható általános forgalmi adó elszámolása későbbi fizetés esetén

T 466. Előzetesen felszámított áfa - K 454. Szállítók

A kötelezettség teljesítése a pénztárból

T 454. Szállítók - K 381. Pénztár

bb) Anyagbeszerzés számlapénzért

T 228. Anyagok árkülönbözete - K 454. Szállítók

T 211-227. Anyagok elszámolóáron - K 228. Anyagok árkülönbözete

A levonható általános forgalmi adó elszámolása

T 466. Előzetesen felszámított áfa - K 454. Szállítók

A kötelezettség teljesítése bankszámláról

T 454. Szállítók - K 384. Elszámolási betétszámla

Megjegyzés: Az anyag áfás árát kell (egy összegben) átutalni a szállítónak az elszámolási betétszámláról.

c) A beszerzés elszámolása évközi folyamatos értékbeni nyilvántartás hiányában

ca) Anyagbeszerzés készpénzért

T 511. Vásárolt anyagok költségei - K 381. Pénztár

A levonható általános forgalmi adó elszámolása készpénzes beszerzés esetén

T 466. Előzetesen felszámított áfa - K 381. Pénztár

Anyagbeszerzés későbbi fizetéssel

T 511. Vásárolt anyagok költségei - K 454. Szállítók

A levonható általános forgalmi adó elszámolása *későbbi fizetés* esetén

T 466. Előzetesen felszámított áfa - K 454. Szállítók

A kötelezettség teljesítése a pénztárból

T 454. Szállítók - K 381. Pénztár

cb) Anyagbeszerzés számlapénzért

T 511. Vásárolt anyagok költségei - K 454. Szállítók

A levonható általános forgalmi adó elszámolása

T 466. Előzetesen felszámított áfa - K 454. Szállítók

A kötelezettség teljesítése bankszámláról

T 454. Szállítók - K 384. Elszámolási betétszámla

Megjegyzés: Az anyag áfás árát kell (egy összegben) átutalni a szállítónak az elszámolási betétszámláról.

Anyagbeszerzéshez kapcsolódó számlázott engedmény későbbi fizetés esetén

3887

Beszerzési áras nyilvántartás esetén

T 454. Szállítók - K 211-227. Anyagok beszerzési áron

Elszámolóáras nyilvántartás esetén

T 454. Szállítók - K 228. Anyagok árkülönbözete

Évközi folyamatos értékbeni nyilvántartás hiányában

T 454. Szállítók - K 511. Vásárolt anyagok költségei

A levonható általános forgalmi adó elszámolásának helyesbítése bármelyik nyilvántartás esetén

T 454. Szállítók - K 466. Előzetesen felszámított áfa

Anyagbeszerzéshez kapcsolódó szállítási költség elszámolása, ha a szállítást más vállalkozás végzi

3889

Beszerzési áras nyilvántartás esetén

T 211-227. Anyagok beszerzési áron - K 454. Szállítók

Elszámolóáras nyilvántartás esetén

T 228. Anyagok árkülönbözete - K 454. Szállítók

Évközi folyamatos értékbeni nyilvántartás hiányában

T 511. Vásárolt anyagok költségei - K 454. Szállítók

A levonható általános forgalmi adó elszámolásának a szállítás számlája kapcsán bármelyik nyilvántartás esetén

T 466. Előzetesen felszámított áfa - K 454. Szállítók

Anyagbeszerzéshez kapcsolódó szállítási költség elszámolása saját szállítás esetén

3891

Beszerzési áras nyilvántartás esetén

T 211-227. Anyagok beszerzési áron - K 582. Saját előállítású eszközök aktivált értéke

Elszámolóáras nyilvántartás esetén

T 228. Anyagok árkülönbözete - K 582. Saját előállítású eszközök aktivált értéke

Évközi folyamatos értékbeni nyilvántartás hiányában

T 51. Anyagköltség - K 582. Saját előállítású eszközök aktivált értéke

Az egy éven belül elhasználódó (anyagi) eszközök használatbavétele

3893

Beszerzési áras nyilvántartás esetén

T 512. Egy éven belül elhasználódó anyagi eszközök költségei - K 211-227. Anyagok beszerzési áron

Elszámolóáras nyilvántartás esetén

T 512. Egy éven belül elhasználódó anyagi eszközök költségei - K 211-227. Anyagok beszerzési áron

és

T 512. Egy éven belül elhasználódó anyagi eszközök költségei - K 228. Anyagok árkülönbözete

vagy

T 228. Anyagok árkülönbözete - K 512. Egy éven belül elhasználódó anyagi eszközök költségei

Évközi folyamatos értékbeni nyilvántartás hiányában
– nincs könyvelés –
A költségkenti elszámolás megtörtént a beszerzéskor.

Mikrogazdálkodói eltérés

Mikrogazdálkodók esetén az anyag bekerülési értékének nem részei egyes, a számviteli törvény által előírt tételek. A Kedves Olvasó erről bővebben a „Mikrogazdálkodói számvitel” című fejezetben (7501) tájékozódhat.

3895 Göngyöleg vásárlása

Az esemény leírása, bemutatása

A göngyöleg vásárlása az a gazdasági esemény, amely egy átlagos vállalkozás működése során ritkán történik önmagában. A göngyöleget rendszerint más termékkel együtt vásárolják meg, mert a göngyöleg alapvetően a termékek megóvását, szállíthatóságát hivatott biztosítani. A termékkel együtt megvásárolt göngyölegre vonatkozóan az eladónak visszavásárlási, visszaváltási kötelezettsége áll fenn, így ha a göngyöleg által óvott terméket a vállalkozás saját célra vásárolta, akkor az eszköz használatbavétele után feleslegessé vált göngyöleget visszaválthatja. A visszaváltást legcélszerűbb az eladónál megejteni, bár a jogszabályi előírások szerint a vállalkozás bármelyik olyan eladónál visszaválthatja a göngyöleget, amelyik az adott típusú göngyöleget árulja.

Abban az esetben, ha a göngyöleg által óvott terméket nem saját használatra, hanem továbbértékesítési céllal vásárolta a vállalkozás, akkor a továbbértékesítésre is valószínűleg a göngyöleggel együtt kerül sor. Az értékesítés során a vállalkozást is terheli majd a göngyöleg visszavásárlásának kötelezettsége, míg a visszavett göngyöleget a saját szállítója felé továbbadhatja.

A göngyölegvásárlás különleges esetét jelenti az a stabil üzleti kapcsolatokban alkalmazott módszer is, amely szerint a vállalkozás a vásárláskor csak a termék tulajdonjogát szerzi meg, a kapcsolódó göngyöleg felett rendelkezési jogot szerez. Ennek megfelelően a számvitelben csak a termékvásárlás szerepelhet beszerzéseként, míg a göngyöleg átvétele idegen eszköz átvételét jelenti (ezt a 0. számlaosztályban kell kimutatni). A visszaadás ebben az esetben csak mennyiségi elszámolást, ellenőrzést jelent.

3897 Göngyölegbeszerzés a számviteli törvényben

Az Szvt. 3. § (6) bekezdésének 5. pontja a göngyöleget is a vásárolt készletek közé sorolja. Ezt a besorolást ismétli meg a 28. § (2) bekezdés *a)* pontja is. A göngyöleg számviteli különlegessége a visszaválthatóságából adódik. Az erre vonatkozó szabályok az értékesítésnek, illetve az értékesítés helyesbítésének szabályai között találhatók. Göngyöleg tehát úgy is kerülhet a vállalkozáshoz (mintegy vásárlásként, „visszaváltás”), hogy a korábban késztermékkel, áruval együtt értékesített göngyöleget a vevő visszaváltja. Ezt a „beszerzést” az Szvt. 73. § (2) bekezdés *e)* pontja szerint az értékesítési árbevétel csökkentéseként kell könyvelni (csökkentve az eladott áruk beszerzési értékeként elszámolt ráfordítást is).

Az esemény számviteli elszámolása

3899 Göngyölegbeszerzés

a) A beszerzés elszámolása folyamatos évközi nyilvántartás esetén betétdíjas áron

aa) Göngyölegbeszerzés készpénzért

T 281. Betétdíjas göngyölegek

– K 381. Pénztár

A levonható általános forgalmi adó elszámolása készpénzes fizetés esetén

T 466. Előzetesen felszámított áfa

– K 381. Pénztár

Göngyölegbeszerzés későbbi fizetéssel

T 281. Betétdíjas göngyölegek - K 454. Szállítók

A levonható általános forgalmi adó elszámolása *későbbi fizetés* esetén

T 466. Előzetesen felszámított áfa - K 454. Szállítók

A kötelezettség teljesítése a pénztárból

T 454. Szállítók - K 381. Pénztár

ab) Göngyölegbeszerzés számlapénzért

T 281. Betétdíjas göngyölegek - K 454. Szállítók

A levonható általános forgalmi adó elszámolása

T 466. Előzetesen felszámított áfa - K 454. Szállítók

A kötelezettség teljesítése bankszámláról

T 454. Szállítók - K 384. Elszámolási betétszámla

Megjegyzés: A göngyöleg áfás árát kell (egy összegben) átutalni a szállítónak az elszámolási betétszámláról.

*b) A beszerzés elszámolása folyamatos évközi nyilvántartás esetén elszámolóáron**ba) Göngyölegbeszerzés készpénzért*

T 281. Betétdíjas göngyölegek - K 288. Betétdíjas göngyölegek árkülönbözete

T 288. Betétdíjas göngyölegek árkülönbözete - K 381. Pénztár

A levonható általános forgalmi adó elszámolása készpénzes fizetés esetén

T 466. Előzetesen felszámított áfa - K 381. Pénztár

Göngyölegbeszerzés későbbi fizetéssel

T 281. Betétdíjas göngyölegek - K 288. Betétdíjas göngyölegek árkülönbözete

T 288. Betétdíjas göngyölegek árkülönbözete - K 454. Szállítók

A levonható általános forgalmi adó elszámolása *későbbi fizetés* esetén

T 466. Előzetesen felszámított áfa - K 454. Szállítók

A kötelezettség teljesítése a pénztárból

T 454. Szállítók - K 381. Pénztár

bb) Göngyölegbeszerzés számlapénzért

T 281. Betétdíjas göngyölegek - K 288. Betétdíjas göngyölegek árkülönbözete

T 288. Betétdíjas göngyölegek árkülönbözete - K 454. Szállítók

A levonható általános forgalmi adó elszámolása

T 466. Előzetesen felszámított áfa - K 454. Szállítók

A kötelezettség teljesítése bankszámláról

T 454. Szállítók - K 384. Elszámolási betétszámla

Megjegyzés: A göngyöleg áfás árát kell (egy összegben) átutalni a szállítónak az elszámolási betétszámláról.

c) A beszerzés elszámolása folyamatos évközi nyilvántartás hiányában

Nincs könyvelési teendő a beszerzéskor.

d) Beszerzés elszámolása, ha nem történik adásvétel, a vállalkozás csak ideiglenesen birtokolja a göngyöveget

Főkönyvi könyvelés csak a 0-s számlaosztályban:

T 02. Idegen tulajdonban lévő készlet - K 029. Technikai ellenszámla

Mikrogazdálkodói eltérés

Mikrogazdálkodók esetén a göngyöleg bekerülési értékének nem részei egyes, a számviteli törvény által előírt tételek. A Kedves Olvasó erről bővebben a „Mikrogazdálkodói számvitel” című fejezetben (7501) tájékozódhat.

Nem számlázott szállítás*Az esemény leírása, bemutatása*

Beszerzések számviteli rögzítésekor, a folyamatos könyvelés keretében előállhat olyan eset, hogy a beszerzett eszköz hamarabb érkezik be a vállalkozáshoz, mint a róla

szóló bizonylat (számla). Az eszköz raktárra vételét a vállalkozás kénytelen könyvelni, mert az erre vonatkozó bizonylatok mind a birtokában vannak (raktár bevételi bizonylat, szállítólevél), de a könyvelés másik „lába” számla hiányában nem lehet még a szállítói kötelezettségek között.

Ebben az esetben alkalmazandó a kötelezettségek között szereplő nem számlázott szállítás számla. A leírt esetek év közben nem okoznak túlzott bonyodalmat, azonban az év végén, vagy esetleg sűrűbben elvégzett záráskor, már fontos ezeket a tételeket pontosan beazonosítani és kezelni.

3903 *Nem számlázott szállítás a számviteli törvényben*

Az említett nem számlázott szállítások könyvelésével külön törvényhely foglalkozik a számviteli törvényben. A bekerülési értékbe tartozó azon tételeket is rögzíteni kell, amelyekről a vállalkozás az adott eszköz raktárba érkezéséig, üzembe helyezéséig nem rendelkezik bizonylattal. Erre vonatkozóan az általános szabály az Szvt. 47. § (9) bekezdésében található. Az előírás szerint, ha a bizonylat az üzembe helyezéséig, a raktárba történő beszállításig nem áll rendelkezésre, akkor adott eszköz értékét a rendelkezésre álló dokumentumok (szerződés, piaci információ, jogszabályi előírás) alapján kell meghatározni. Az így meghatározott érték és a ténylegesen számlázott vagy később módosított fizetendő (kivetett) összeg közötti különbözettel a beszerzési értéket a végleges bizonylatok kézhezvétele időpontjában akkor kell módosítani, ha a különbözet összege az adott eszköz értékét jelentősen módosítja. Azt, hogy jelen esetben a vállalkozás mit tart jelentős módosításnak, a számviteli politikájában kell meghatározni. Amennyiben a különbözet összege jelentősen nem módosítja az adott eszköz bekerülési értékét, annak összegét a végleges bizonylatok kézhezvétele időpontjában a különbözet irányától függően egyéb ráfordításként, illetve egyéb bevételként kell elszámolni.

Az esemény számviteli elszámolása

3905

Nem számlázott szállítás elszámolása az eszköz raktárra vételekor

T 1-2. Eszközök - K 4543. Nem számlázott szállítások, szolgáltatások

vagy

T 11-16. Tárgyi eszközök - K 4559. Nem számlázott beruházási szállítók

A számla megérkezésének könyvelése

Ha a számlázott érték azonos a korábban kalkulálttal

T 4543. Nem számlázott szállítások, szolgáltatások - K 454. Szállítók

vagy

T 4559. Nem számlázott beruházási szállítók - K 454. Szállítók

A levonható általános forgalmi adó elszámolása

T 466. Előzetesen felszámított áfa - K 454. Szállítók

Ha a számla értéke és a kalkulált érték különbsége nem jelentős

T 4543. Nem számlázott szállítások, szolgáltatások - K 454. Szállítók

vagy

T 4559. Nem számlázott beruházási szállítók - K 454. Szállítók

és

T 8695. Bekerülési értéknek nem minősülő különbözetek - K 4543. Nem számlázott szállítások, szolgáltatások

illetve

T 8695. Bekerülési értéknek nem minősülő különbözetek - K 4559. Nem számlázott beruházási szállítók

vagy

T 4543. Nem számlázott szállítások, szolgáltatások illetve	- K 9695. Bekerülési értéknek nem minősülő különbözetek
T 4559. Nem számlázott beruházási szállítók	- K 9695. Bekerülési értéknek nem minősülő különbözetek
A levonható általános forgalmi adó elszámolása	
T 466. Előzetesen felszámított áfa	- K 454. Szállítók
Ha a számla értéke és a kalkulált érték különbsége jelentős	
T 4543. Nem számlázott szállítások, szolgáltatások vagy	- K 1-2. Eszközök
T 4559. Nem számlázott beruházási szállítók és	- K 11-16. Tárgyi eszközök
T 1-2. Eszközök	- K 454. Szállítók
A levonható általános forgalmi adó elszámolása	
T 466. Előzetesen felszámított áfa	- K 454. Szállítók

Mikrogazdálkodói eltérés

Mikrogazdálkodók esetén a kalkulált és a számlázott érték közötti különbözet minden esetben nem jelentős különbözethez minősül. A Kedves Olvasó erről bővebben a „Mikrogazdálkodói számvitel” című fejezetben (7501) tájékozódhat.

Állatvásárlás

3907

Az esemény leírása, bemutatása

Az állatok vásárlása az ezzel fő tevékenységként foglalkozó vállalkozások számára az egyik leghétköznapiabb esemény, míg a nem állattartással foglalkozó vállalkozásoknál kifejezetten különleges eseményként jön csak szóba. Az állatvásárlás számviteli elszámolása alapvetően függ a vásárolt állatfajtától, valamint a vállalkozásnak az adott állattal kapcsolatos terveitől.

Az állatvásárláskor el kell dönteni, hogy az adott állat milyen módon szolgálja a vállalkozási tevékenységet. Az állatok különleges, kivételes csoportot jelentenek abból a szempontból, hogy a számviteli besorolásuk nem a vállalkozási tevékenység szolgáltatásban várhatóan eltöltött idő, hanem a vállalkozási tevékenység szolgáltatának módja alapján történik. Azokat az állatokat, amelyek tartásának célja az állatok súlygyarapodása utáni haszontermelés, a forgóeszközök között kell kimutatni (pl. hizóállatok, növedék állatok). Ezzel szemben azok az állatok, amelyek súlyuktól függetlenül valamilyen képességük által szolgálják a vállalkozási tevékenységet, azok élettartamtól függetlenül befektetett eszköznek minősülnek, azon belül is tárgyi eszköznek. Ilyen képesség lehet például, ha az állat leválasztható terméket képes adni (pl. tej, gyapjú), vagy ha erejével segíti a vállalkozást (pl. igásállatok), de bármely más, különleges mód is ide tartozik, ahogyan egy állat a vállalkozás hasznára tud válni (pl. őrzés, látványosság, tenyésztés).

Ha a vállalkozás a későbbiekben befektetett eszközként nyilvántartandó állatot vásárol, annak elszámolása megegyezik a tárgyi eszköz beszerzés számviteli elszámolásával. Ennek megfelelően a vásárláskor az állat értéke és a kapcsolódó – bekerülési értékbe tartozó – tételek felkerülnek a beruházásszámlára, míg az „üzembe helyezés-kor” az állat átkerül a tenyészállatok főkönyvi számlára. (Itt később az értéke után terv szerinti értékcsökkenés számolandó el.)

A súlygyarapodáson keresztüli haszontermelés céljával vásárolt állatok a számviteli törvény különleges elszámolási előírásának következtében saját termelésű készletnek minősülnek. A saját termelésű készletet a vállalkozás maga állítja elő. A hizásra fogott állatok esetén a különlegesség az, hogy a saját termelés értéke a tartott állatok súlygyarapodásán mérhető, az lesz a saját termelésű készlet állományváltozása.

A hízási céllal vásárolt állatokkal kapcsolatosan is a súlygyarapodás elérése a cél. Amennyiben ez sikerül, az a szerencsétlen helyzet állna elő, hogy egy adott állatnak – illetve annak súlyának – volna olyan része, amely vásárolt készletnek minősülne, míg a vásárlás utáni súlygyarapodásnak megfelelő rész saját termelésű készlet volna.

Ennek az ellentmondásnak az elkerülésére létezik az a szabály, ami szerint a vásárolt, hízóba, növendébe állítandó állatokat a vásárlás után át kell minősíteni saját termelésű készletté, így a későbbi súlygyarapodás már összeolvad a teljes saját termelésű készlet súlygyarapodásával.

Az átminősítés technikai megvalósítása szerint a vásárolt állatok értéke azonnal elszámolandó költségként (anyagköltség) jelentkezik, míg az így „felmerülő” költségek ellenében, velük megegyező értékben saját termelésű készlet (súlygyarapodás) aktiválása történik. Így a későbbiekben a vásárolt állatok már nem különíthetők el a főkönyvi számlákon a valóban saját tenyésztésű állatoktól.

3909 *Állatvásárlás a számviteli törvényben*

A vásárolt állatok számviteli kezelése alapvetően kétféle lehet attól függően, hogy – a fent leírtak szerint – a befektetett eszközök között szereplő tenyészállatokról van szó, vagy a forgóeszközök közé sorolandó állatokról.

Az Szvt. 26. § (6) bekezdése tartalmazza a tenyészállatok fogalmát. A tenyészállatok ebben a bekezdésben a tárgyi eszközök egyik típusaként szerepelnek. Ennek megfelelően alkalmazandók rájuk a tárgyi eszközök beszerzésének szabályai. A tenyészállatokat a beszerzéskor beruházásként kell aktiválni [26. § (7) bek.], majd „használatbavételkor” a tenyészállatok közé átvezetni.

A – korábban ismertetettek szerint – forgóeszközök közé sorolandó állatok saját termelésű készletnek minősülnek. Az erre vonatkozó szabályt az Szvt. 3. § (6) bekezdés 6. pontja, illetve a 28. § (3) bekezdés *b)* pontja tartalmazza. A forgóeszközök közé sorolandó állatok vásárlásakor szükséges különleges elszámolás szabályát az Szvt. 78. § (2) bekezdése tartalmazza, amely az anyagköltségek között könyvelendő tételeket szabályozza. Itt szerepel, hogy a vásárolt növendék, hízó- és egyéb állatok bekerülési értékét is anyagköltségként kell kimutatni.

Az esemény számviteli elszámolása

3911

Állatvásárlás könyvelése

Tenyészállatok beszerzése

a) Tenyészállatok beszerzése készpénzért

T 161. Befejezetlen beruházások – K 381. Pénztár

A levonható általános forgalmi adó elszámolása készpénzes fizetéskor

T 466. Előzetesen felszámított áfa – K 381. Pénztár

Tenyészállatok beszerzése későbbi fizetéssel

T 161. Befejezetlen beruházások – K 455. Beruházási szállítók

A levonható általános forgalmi adó elszámolása *későbbi fizetés* esetén

T 466. Előzetesen felszámított áfa – K 455. Beruházási szállítók

A kötelezettség teljesítése a pénztárból

T 455. Beruházási szállítók – K 381. Pénztár

A tenyészállatok aktiválása

T 15. Tenyészállatok – K 161. Befejezetlen beruházások

b) Tenyészállatok beszerzése számlapénzért

T 161. Befejezetlen beruházások – K 455. Beruházási szállítók

A levonható általános forgalmi adó elszámolása

T 466. Előzetesen felszámított áfa – K 455. Beruházási szállítók

A tenyészállatok aktiválása

T 15. Tenyészállatok – K 161. Befejezetlen beruházások

A kötelezettség teljesítése bankszámláról

T 455. Beruházási szállítók - K 384. Elszámolási betétszámla

Megjegyzés: A tenyészállatok áfás árát kell (egy összegben) átutalni a szállítónak az elszámolási betétszámláról.

Növendék, hízó- és egyéb állatok beszerzése

3913

a) Növendék, hízó- és egyéb állatok beszerzése évközi nyilvántartás mellett beszerzési áron

aa) Növendék, hízó- és egyéb állatok beszerzése készpénzért

T 511. Vásárolt anyagok költségei - K 381. Pénztár

A levonható általános forgalmi adó elszámolása készpénzes fizetéskor

T 466. Előzetesen felszámított áfa - K 381. Pénztár

Növendék, hízó- és egyéb állatok beszerzése későbbi fizetéssel

T 511. Vásárolt anyagok költségei - K 454. Szállítók

A levonható általános forgalmi adó elszámolása későbbi fizetés esetén

T 466. Előzetesen felszámított áfa - K 454. Szállítók

A kötelezettség teljesítése a pénztárból

T 454. Szállítók - K 381. Pénztár

A növendék, hízó- és egyéb állatok állományba vétele saját termelésű készletkéntT 24. Növendék, hízó- és egyéb állatok - K 581. Saját termelésű készletek
állományváltozása**ab) Növendék, hízó- és egyéb állatok beszerzése számlapénzért**

T 511. Vásárolt anyagok költségei - K 454. Szállítók

A levonható általános forgalmi adó elszámolása

T 466. Előzetesen felszámított áfa - K 454. Szállítók

A kötelezettség teljesítése bankszámláról

T 454. Szállítók - K 384. Elszámolási betétszámla

A növendék, hízó- és egyéb állatok állományba vétele saját termelésű készletkéntT 24. Növendék, hízó- és egyéb állatok - K 581. Saját termelésű készletek
állományváltozása

Megjegyzés: Az állatok áfás árát kell (egy összegben) átutalni a szállítónak az elszámolási betétszámláról.

b) Növendék, hízó- és egyéb állatok beszerzése évközi nyilvántartás mellett, elszámolási egységáron

ba) Növendék, hízó- és egyéb állatok beszerzése készpénzért

T 511. Vásárolt anyagok költségei - K 381. Pénztár

A levonható általános forgalmi adó elszámolása készpénzes fizetéskor

T 466. Előzetesen felszámított áfa - K 381. Pénztár

Növendék, hízó- és egyéb állatok beszerzése későbbi fizetéssel

T 511. Vásárolt anyagok költségei - K 454. Szállítók

A levonható általános forgalmi adó elszámolása későbbi fizetés esetén

T 466. Előzetesen felszámított áfa - K 454. Szállítók

A kötelezettség teljesítése a pénztárból

T 454. Szállítók - K 381. Pénztár

A növendék, hízó- és egyéb állatok állományba vétele saját termelésű készletkéntT 248. Állatok készletérték-különbözete - K 581. Saját termelésű készletek
állományváltozása

és

T 24. Növendék, hízó- és egyéb állatok - K 248. Állatok készletérték-különbözete

bb) Növendék, hízó- és egyéb állatok beszerzése számlapénzért

T 511. Vásárolt anyagok költségei - K 454. Szállítók

A levonható általános forgalmi adó elszámolása

T 466. Előzetesen felszámított áfa - K 454. Szállítók

A növendék, hizó- és egyéb állatok állományba vétele saját termelésű készletként
 T 248. Állatok készletérték-különbözete – K 581. Saját termelésű készletek
 állományváltozása

és

T 24. Növendék, hizó- és egyéb állatok – K 248. Állatok készletérték-különbözete

A kötelezettség teljesítése bankszámláról

T 454. Szállítók – K 384. Elszámolási betétszámla

Megjegyzés: Az állatok áfás árát kell (egy összegben) átutalni a szállítónak az elszámolási betétszámláról.

c) Növendék, hizó- és egyéb állatok beszerzése évközi nyilvántartás hiányában

ca) Növendék, hizó- és egyéb állatok beszerzése készpénzért

T 511. Vásárolt anyagok költségei – K 381. Pénztár

A levonható általános forgalmi adó elszámolása készpénzes fizetéskor

T 466. Előzetesen felszámított áfa – K 381. Pénztár

Növendék, hizó- és egyéb állatok beszerzése későbbi fizetéssel

T 511. Vásárolt anyagok költségei – K 454. Szállítók

A levonható általános forgalmi adó elszámolása *későbbi fizetés* esetén

T 466. Előzetesen felszámított áfa – K 454. Szállítók

A kötelezettség teljesítése a pénztárból

T 454. Szállítók – K 381. Pénztár

cb) Növendék, hizó- és egyéb állatok beszerzése számlapénzért

T 511. Vásárolt anyagok költségei – K 454. Szállítók

A levonható általános forgalmi adó elszámolása

T 466. Előzetesen felszámított áfa – K 454. Szállítók

A kötelezettség teljesítése bankszámláról

T 454. Szállítók – K 384. Elszámolási betétszámla

Megjegyzés: Az állatok áfás árát kell (egy összegben) átutalni a szállítónak az elszámolási betétszámláról.

3915

Azonnali továbbértékesítésre vásárolt állatok (nincs tartási költség)

a) Azonnali továbbértékesítésre vásárolt állatok beszerzése készpénzért

T 261. Áruk beszerzési áron – K 381. Pénztár

A levonható általános forgalmi adó elszámolása készpénzes beszerzés esetén

T 466. Előzetesen felszámított áfa – K 381. Pénztár

Továbbértékesítésre vásárolt állatok beszerzése későbbi fizetéssel

T 261. Áruk beszerzési áron – K 454. Szállítók

A levonható általános forgalmi adó elszámolása *későbbi fizetés* esetén

T 466. Előzetesen felszámított áfa – K 454. Szállítók

A kötelezettség teljesítése a pénztárból

T 454. Szállítók – K 381. Pénztár

b) Azonnali továbbértékesítésre vásárolt állatok beszerzése számlapénzért

T 261. Áruk beszerzési áron – K 454. Szállítók

A levonható általános forgalmi adó elszámolása

T 466. Előzetesen felszámított áfa – K 454. Szállítók

A kötelezettség teljesítése bankszámláról

T 454. Szállítók – K 384. Elszámolási betétszámla

Megjegyzés: Az állatok áfás árát kell (egy összegben) átutalni a szállítónak az elszámolási betétszámláról.

3917

Azonnali feldolgozásra vásárolt állatok (nincs tartási költség)

a) Azonnali feldolgozásra vásárolt állatok beszerzése készpénzért

T 511. Vásárolt anyagok költségei – K 381. Pénztár

A levonható általános forgalmi adó elszámolása készpénzes beszerzés esetén

T 466. Előzetesen felszámított áfa – K 381. Pénztár

Azonnali feldolgozásra vásárolt állatok beszerzése későbbi fizetéssel

T 511. Vásárolt anyagok költségei - K 454. Szállítók

A levonható általános forgalmi adó elszámolása *későbbi fizetés* esetén

T 466. Előzetesen felszámított áfa - K 454. Szállítók

A kötelezettség teljesítése a pénztárból

T 454. Szállítók - K 381. Pénztár

b) Azonnali feldolgozásra vásárolt állatok beszerzése számlapénzért

T 511. Vásárolt anyagok költségei - K 454. Szállítók

A levonható általános forgalmi adó elszámolása

T 466. Előzetesen felszámított áfa - K 454. Szállítók

A kötelezettség teljesítése bankszámláról

T 454. Szállítók - K 384. Elszámolási betétszámla

Megjegyzés: Az állatok áfás árát kell (egy összegben) átutalni a szállítónak az elszámolási betétszámláról.

Mikrogazdálkodói eltérés

Mikrogazdálkodók esetén az állat bekerülési értékének nem részei egyes, a számviteli törvény által előírt tételek. A Kedves Olvasó erről bővebben a „Mikrogazdálkodói számvitel” című fejezetben **(7501)** tájékozódhat.

*Szolgáltatás vásárlása***3919**

A szolgáltatások igénybe vehetők (vásárolhatók) közvetlenül a termeléshez, a termelés céljaira, ilyen például a termeléshez kapcsolódó szállítás, rakodás, helyiségbérlet **(4063)**, a bérmunka **(4075)** stb., illetve vannak olyan igénybe vett szolgáltatások is, amelyek nem szolgálnak közvetlenül termelési célokat. Ez utóbbiak közé tartozik például az őrzés-védés, a takarítás, a személyszállítás, a közüzemi szolgáltatások **(4385)** stb.

Mivel a későbbi fejezetek „Szolgáltatás igénybevétele termeléshez” **(4063)**, és a „Szolgáltatás igénybevétele (nem közvetlenül a termeléshez)” címmel **(4385)** tartalmazza a részletes tudnivalókat, e helyen – a felesleges ismétlések elkerülése végett – nem foglalkozunk bővebben a témával.

*Szolgáltatásvásárlás a számviteli törvényben***3921**

A részletes tudnivalók az „Igénybe vett szolgáltatások a számviteli törvényben” **(4065)**, a „Bérmunka a számviteli törvényben” **(4077)** című fejezetekben, amelyek a termeléshez vásárolt szolgáltatásokra vonatkoznak, és a „Nem közvetlenül a termeléshez igénybe vett szolgáltatás a számviteli törvényben” **(4387)** című fejezetben olvashatók.

Az esemény számviteli elszámolása*Szolgáltatásvásárlás könyvelése***3923***a) Szolgáltatás vásárlása készpénzért*

T 52. Igénybe vett szolgáltatások költségei - K 381. Pénztár

A levonható áfa elszámolása

T 466. Előzetesen felszámított áfa - K 381. Pénztár

Szolgáltatás vásárlása későbbi fizetéssel

T 52. Igénybe vett szolgáltatások költségei - K 454. Szállítók

A levonható általános forgalmi adó elszámolása *későbbi fizetés* esetén

T 466. Előzetesen felszámított áfa - K 454. Szállítók

A kötelezettség teljesítése a pénztárból

T 454. Szállítók - K 381. Pénztár

Megjegyzés: Ugyanezzel a módszerrel könyvelhető az egyéb szolgáltatások vásárlása is az **53. Egyéb szolgáltatások költségei** főkönyvi számlacsoport **(1123)** használatával.

b) Szolgáltatás vásárlása számlapénzért

T 52. Igénybe vett szolgáltatások költségei – K 454. Szállítók

A levonható általános forgalmi adó elszámolása

T 466. Előzetesen felszámított áfa – K 454. Szállítók

A kötelezettség teljesítése bankszámláról

T 454. Szállítók – K 384. Elszámolási betétszámla

Megjegyzések:

- a szolgáltatás áfás árát kell (egy összegben) átutalni a szállítónak az elszámolási betétszámláról,

- ugyanezzel a módszerrel könyvelhető az egyéb szolgáltatások vásárlása is az **53. Egyéb szolgáltatások költségei** főkönyvi számlacsoport **(1123)** használatával.**3925 Közvetített szolgáltatás vásárlása***Az esemény leírása, bemutatása*

Közvetített szolgáltatásról a számviteli törvény szerint akkor beszélhetünk, ha a vállalkozás egyszerre vásárlója és nyújtója ugyanazon szolgáltatásnak. A közvetítés lehetőségéről a végső igénybe vevőnek is tudnia kell, ez a vele kötött szerződésben rögzítendő. A közvetítési céllal megvásárolt szolgáltatás tehát elkülönül a vállalkozás saját céljából igénybe vett szolgáltatástól. A közvetített szolgáltatás változatlan formában kerül a végső igénybe vevőhöz. Ebben a tekintetben a kereskedelmi árukkal mutat rokon vonásokat. Fontos különbség azonban, hogy míg a kereskedelmi áruk esetén a kereskedő vállalkozás – a továbbértékesítendő termék jellegénél fogva – hosszabb-rövidebb ideig tulajdonosává válik az árunak, birtokba veszi azt, addig a szolgáltatások esetén erre nincs lehetőség. Tekintettel arra, hogy a szolgáltatásnyújtás nem eredményez fizikai valójában raktárra vehető készletet, így a szolgáltatások közvetítését végző vállalkozás nem tudja ideiglenesen sem igénybe venni („birtokolni”) a szolgáltatást. A szolgáltatást jellegénél fogva közvetlenül az eredeti eladó nyújtja a közvetítő vállalkozás vevőjének.

A közvetített szolgáltatások számviteli elszámolása ezzel szemben sokkal inkább hasonlít a kereskedelmi áruk elszámolásához. A szolgáltatás vásárlásakor a vállalkozás a közvetített szolgáltatás értékét „készletre veszi” a vásárolt készletek között, majd az értékesítéskor „kivezeti” a készletek közül. Az év végén már kifizetett, de még el nem adott szolgáltatások a mérlegben is a készletek között szerepelnek. A közvetített szolgáltatások nyilvántartásával kapcsolatosan is dönthet úgy a gazdálkodó, hogy azokról mint készletekről, év közben nem vezet nyilvántartást. Ebben az esetben ezt a döntését a számviteli politikában rögzítenie kell, és az év közben beszerzett közvetített szolgáltatások értékét közvetlenül ráfordításként kell elszámolni.

A közvetített szolgáltatások beazonosításának fontos kérdése a szolgáltatás *változatlan* formában történő továbbadása. Ezt a kritériumot azért érdemes még egyszer hangsúlyozni, mert a gyakorlati példák során sok eseten éppen a változatlan formában történő továbbértékesítést nehéz beazonosítani. Gyakran előfordul, hogy egy vállalkozás a saját szolgáltatásának előállításánál során másik vállalkozástól szolgáltatást vesz igénybe. Sok esetben nehéz megállapítani, hogy az igénybe vett szolgáltatást változatlan formában továbbértékesít-e, vagy beépül a gazdálkodó által nyújtott szolgáltatásba. Az iránymutatást a vásárolt és a nyújtott szolgáltatás tüzetes összehasonlítása adhatja meg. Ha a két szolgáltatás nem teljesen azonos, ha beszélhetünk olyan hozzáadott értékről, amivel a gazdálkodó maga is kiegészítette a vásárolt szolgáltatást, akkor már nem beszélhetünk közvetített szolgáltatásról.

3927 Közvetített szolgáltatás a számviteli törvényben

Tekintettel a közvetített szolgáltatások nehéz beazonosíthatóságára, a számviteli törvény a definíciók között külön pontot szentel a közvetített szolgáltatás fogalmának.

Ez a jogszabályhely a 3. § (4) bekezdés 1. pontja, amely tartalmazza a közvetített szolgáltatás fogalmának alapvető kritériumait. Ezek a következők:

- a gazdálkodó által saját nevében vásárolt szolgáltatás;
- harmadik személlyel kötött szerződés alapján, a szerződésben rögzített módon részben vagy egészben, de változatlan formában továbbértékesített szolgáltatás;
- a gazdálkodó vevője és nyújtója is a szolgáltatásnak;
- a megrendelővel kötött szerződésből a közvetítés lehetősége megállapítható;
- a számlából a közvetítés ténye megállapítható;
- nem feltétlenül változatlan áron történik a továbbértékesítés.

A közvetített szolgáltatásokra vonatkozó különleges számviteli szabályok alapján – melyekről korábban már volt szó – a közvetített szolgáltatások a számviteli besorolásuk szerint vásárolt készletnek minősülnek. Ezt a vásárolt készletek fogalom meghatározása is tartalmazza az Szvt. 3. § (6) bekezdés 5. pontjában, illetve a 28. § (2) bekezdés a) pontjában. A közvetített szolgáltatást tehát vásárláskor a készletek között kell kimutatni, majd az értékesítésekor az eladott áruk beszerzési értékéhez hasonlóan létrehozott „eladott (közvetített) szolgáltatások értéke” elnevezésű ráfordításszámlával szemben kivezetni.

Az esemény számviteli elszámolása

Közvetített szolgáltatás vásárlás könyvelése

a) Beszerzés elszámolása folyamatos évközi nyilvántartás esetén

aa) Közvetített szolgáltatás vásárlása készpénzért

T 271. Közvetített szolgáltatások - K 381. Pénztár

A levonható általános forgalmi adó elszámolása készpénzfizetésnél

T 466. Előzetesen felszámított áfa - K 381. Pénztár

Közvetített szolgáltatás vásárlása későbbi fizetéssel

T 271. Közvetített szolgáltatások - K 454. Szállítók

A levonható általános forgalmi adó elszámolása *későbbi fizetés* esetén

T 466. Előzetesen felszámított áfa - K 454. Szállítók

A kötelezettség teljesítése a pénztárból

T 454. Szállítók - K 381. Pénztár

ab) Közvetített szolgáltatás vásárlása számlapénzért

T 271. Közvetített szolgáltatások - K 454. Szállítók

A levonható általános forgalmi adó elszámolása

T 466. Előzetesen felszámított áfa - K 454. Szállítók

A kötelezettség teljesítése bankszámláról

T 454. Szállítók - K 384. Elszámolási betétszámla

Megjegyzés: A közvetített szolgáltatás áfás árát kell (egy összegben) átutalni a szállítónak az elszámolási betétszámláról.

b) Beszerzés elszámolása folyamatos évközi nyilvántartás hiányában

ba) Közvetített szolgáltatás vásárlása készpénzért

T 815. Eladott (közvetített) szolgáltatások értéke - K 381. Pénztár

A levonható általános forgalmi adó elszámolása készpénzfizetésnél

T 466. Előzetesen felszámított áfa - K 381. Pénztár

Közvetített szolgáltatás vásárlása későbbi fizetéssel

T 815. Eladott (közvetített) szolgáltatások értéke - K 454. Szállítók

A levonható általános forgalmi adó elszámolása *későbbi fizetés* esetén

T 466. Előzetesen felszámított áfa - K 454. Szállítók

A kötelezettség teljesítése a pénztárból

T 454. Szállítók - K 381. Pénztár

bb) Közvetített szolgáltatás vásárlása számlapénzért

T 815. Eladott (közvetített) szolgáltatások értéke – K 454. Szállítók

A levonható általános forgalmi adó elszámolása

T 466. Előzetesen felszámított áfa – K 454. Szállítók

A kötelezettség teljesítése bankszámláról

T 454. Szállítók – K 384. Elszámolási betétszámla

Megjegyzés: A közvetített szolgáltatás áfás árát kell (egy összegben) átutalni a szállítónak az elszámolási betétszámláról.

Számviteli tanácsadó**3931****Közvetített szolgáltatás, igénybe vett szolgáltatás, alvállalkozói teljesítés***(A cikk megjelent a Számviteli tanácsadó 2013. októberi Meritum rovatában)*

A címben szereplő fogalmak gyakran előkerülnek a könyveléssel foglalkozó szakemberek mindennapjai során. Az egyes könyvelendő tételek helyes besorolása mind a helyes beszámoló összeállításához, mind a helyi iparüzési adó helyes megállapításához fontos. A cikk ehhez a besoroláshoz kíván iránymutatást adni.

Saját termeléssel, saját szolgáltatás előállításával foglalkozó cégek könyvelésekor gyakran előkerülő kérdés, hogy egy beszerzett eszköz, szolgáltatás mikor őrzi meg változatlan formáját és mikor épül be formáját, jellegét elveszítve a vállalkozás saját teljesítményébe. A kérdés megválaszolása nélkül az adott erőforrás beszerzését, felhasználását a számviteli nyilvántartásokban rögzíteni nem lehet.

Amennyiben termékek előállításáról, illetve az előállításához szükséges termékek beszerzéséről van szó, a válasz általában megadható a gyártási folyamat elemzésével, bár természetesen itt is adódhatnak nehezen eldönthető kérdések, határesetek. Ha egy termék a beszerzése után olyan megmunkáláson megy keresztül, amelyben elveszíti eredeti formáját, jellemzőit és úgy épül be az előállítandó késztermékbe, akkor beszerzését anyagként, felhasználását anyagköltségként könyveljük. Abban az esetben azonban, ha a továbbértékesítése változatlan formában történik, illetve csak olyan folyamatokon esik át, amelyek az alapvető jellegét nem változtatják meg (pl. darabolás, szortírozás, csomagolás), akkor a beszerzett terméket áruként kell nyilvántartásba venni, áruként is kell eladni és értékét az eladott áruk beszerzési értékeként kell kivezetni.

Bár a fent leírt termékbeszerzés és termék-előállítás témakörében is adódnak bizonytalanságok, a gyakorlat azt mutatja, hogy még nehezebb a konkrét esetek besorolását, könyvelését megoldani, ha nem termékekről, hanem szolgáltatásokról van szó. Ebben az esetben azt kell, kellene megállapítani, hogy egy adott beszerzett szolgáltatás milyen módon épül be a vállalkozás által előállított, értékesített szolgáltatásba. Szolgáltatások körében még több bizonytalanság merül fel a tekintetben, hogy egy adott szolgáltatás mikor tudja megőrizni a változatlan formáját, illetve mikor veszíti azt el és épül be egy újonnan előállított másik szolgáltatásba.

A kérdésnek külön hangsúlyt ad a helyi iparüzési adóra vonatkozó szabályozás is, amely miatt a rossz besorolás az iparüzési adóalap helytelen megállapításán keresztül számszerűsíthető adókockázathoz is vezet emellett, hogy rontja, ronthatja a számviteli beszámoló átláthatóságát, helyességét, adott esetben a megbízható valós összképet is.

A szolgáltatások helyes könyveléséhez, besorolásához, valamint ezen keresztül a helyi iparüzési adó alapjának helyes megállapításához szeretnénk az alábbiakban megfelelő segítséget nyújtani.

A vállalkozás által a működéséhez inputként felhasznált szolgáltatás helyi iparüzési adó szempontjából helyes besorolásához egy maximum három döntésből álló döntési folyamaton keresztül juthatunk el.

1. döntés: Közvetített, egyéb vagy igénybe vett szolgáltatás

Elsőként a beérkező szolgáltatást a számviteli törvény fogalmai alapján kell besorolni, azaz meg kell állapítani, hogy közvetített szolgáltatásról, igénybe vett szolgáltatásról, vagy

egyéb szolgáltatásról van-e szó. Ehhez a számviteli törvény 3. §-ában szereplő definíciók nyújtanak segítséget. Talán a legkönnyebb elsőként azt megállapítani, hogy egy adott szolgáltatás egyéb szolgáltatásnak minősül-e. Erre vonatkozóan a törvény taxatív felsorolást ad, mely szerint ide a pénzügyi, a befektetési, a biztosítási, a hatósági igazgatási, az egyéb hatósági szolgáltatások tartoznak. Ha a vizsgált szolgáltatás megfelel ezen kategóriák valamelyikének, akkor a vizsgálódás véget is ért, az adott tételt egyéb szolgáltatás értékeként (jellemzően az 53-as számlaosztályban) kell könyvelni és értéke nem csökkentheti az iparűzési adó alapját. Amennyiben nem egyéb szolgáltatással van dolgunk, úgy a következő lépés annak megítélése, hogy az adott szolgáltatás közvetített szolgáltatásnak minősül-e. Ehhez az alábbi három feltételnek kell együttesen megfelelnie:

- a szolgáltatás változatlan formában kerül továbbértékesítésre,
- a továbbértékesítés lehetőségét a megrendelővel kötött szerződés tartalmazza,
- a közvetítés tényét az értékesítésről kiállított számla tartalmazza.

Ezt a három feltételt érdemes részleteiben is kifejteni. A legnehezebb kérdés annak eldöntése, hogy az adott szolgáltatás változatlan formában kerül-e továbbértékesítésre. Tapasztalatunk szerint sokszor érdemes itt a termékbeszerzés analógiáját elővenni, hiszen a közvetített szolgáltatás nem más, mint az áruértékesítés megfelelője a szolgáltatások világában. Az eldöntendő kérdés tehát az, hogy a szolgáltatás, amit a cég vásárolt, beépült-e egy olyan komplexebb szolgáltatásba, amit a cég maga állított elő (az analógia szerint anyagként felhasználtak), azaz megváltoztak az alapvető jellemzői, vagy alapvető jellemzőit megőrizve továbbértékesítésre került és a kérdéses cég „csupán” a beszerzés („logisztika”), allokálás, volumengazdaságosság területén tett értéket hozzá, magához a szolgáltatáshoz nem (áruvásárlás és áruértékesítés).

Ebben a kérdésben ki kell emelni, hogy természetesen minden eset egyedi, és ezért külön vizsgálatot igényel, de alapvetően mindig segítséget nyújthat, ha a bejövő és a kimenő számlákat egymás mellé téve arra a kérdésre próbálunk válaszolni, hogy a két számlán szereplő szolgáltatás azonos-e, ugyanazt adta-e el a cég, amit vásárolt (csak esetleg például nagyobb mennyiségben, jobb feltételekkel, keretszerződéssel vásárolt és egyedileg értékesíti, vagy másik példaként saját főtevékenysége mellé ezeket a tételeket elkülönítetten nyújtja úgy, hogy maga is beszerzi azokat), vagy a kimenő számlán egy összetettebb tevékenység szerepel, amely több inputból és valamennyi saját teljesítményből áll össze, melyek közül csak az egyik a bejövő számlán szereplő szolgáltatás.

A változatlan forma megítélése után ellenőrizni kell, hogy a megrendelővel kötött szerződés tartalmazta-e a szolgáltatás közvetítésének lehetőségét, azaz azt, hogy a vállalkozás nem maga állítja elő az értékesített szolgáltatást, hanem beszerzi azt harmadik féltől. Ehhez kapcsolódóan ki kell emelni, hogy a szerződésben rögzítés formájára vonatkozóan a számviteli törvény nem tartalmaz előírást, így akár egy szóban kötött szerződés is megfelelhet ahhoz, hogy a könyvelést tekintve egy szolgáltatást közvetített szolgáltatásnak tekintsünk, azonban a helyi adóról szóló törvény közvetített szolgáltatásokra vonatkozó előírása már megköveteli az írásos formát a szerződéstől, így a helyi iparűzési adó alapjából csak az a közvetített szolgáltatás lesz levonható, amelynél a vállalkozás a megrendelővel kötött írásos szerződésben rögzítette a közvetítés lehetőségét.

Harmadik feltételként vizsgálni kell, hogy a kimenő számlán a vállalkozás feltüntette-e a közvetítés tényét. Ezzel a feltétellel kapcsolatosan elsőként mindenképpen ki kell emelni a számviteli törvény máshol nem alkalmazott rendkívül furcsa logikáját, amely egy bejövő számla helyes könyvelésének megállapításához egy jövőbeli esemény ismeretét írja elő. A szolgáltatásról szóló számla beérkezésekor még nem minden esetben áll rendelkezésre a továbbértékesítésről kiállított számla is. Enélkül azonban nem lehetséges ellenőrizni, hogy a kimenő számlán helyesen szerepelt-e a közvetítés ténye, így a számláról elvileg nem lehetne megállapítani, hogy könyvelhető-e közvetített szolgáltatásként vagy sem. Ez csak akkor lenne lehetséges, ha a szolgáltatás továbbértékesítéséről már a kimenő számla is elkészült.

Ha azonban a bejövő számla a kimenő számla elkészültéig nem könyvelhető az a bizonylatok rögzítésének időpontjára vonatkozó szabályokkal kapcsolatosan vet fel aggályokat. (A gyakorlatban a cégek általában „megelőlegezik” a kimenő számla helyességére vonatkozó feltevés teljesülését a beérkező bizonylat könyvelésekor és igyekeznek azt követni, hogy valóban teljesüljön is.)

A közvetítés tényének a számlán történő szerepeltetése kapcsán ki kell még emelni, hogy ennek a szabálynak a lényege a közvetített szolgáltatás output oldalon történő beazonosíthatósága. Ebből adódóan csak az olyan megoldások felelnek meg a szabálynak, amelyek egyértelműen azonosíthatóvá teszik a számlán a változatlan formában továbbértékesített szolgáltatást. A gyakorlatban sokszor látható megoldás, amelyben a számlán szerepel a „közvetített szolgáltatást tartalmaz” felirat, nem felel meg a törvényi előírásnak, hiszen nem ad lehetőséget a közvetített szolgáltatás egyértelmű beazonosítására.

Ha mindhárom feltétel egyszerre teljesül (változatlan forma, szerződésben szerepel a közvetítés lehetősége, számlán a ténye), akkor az adott szolgáltatás közvetített szolgáltatásként könyvelendő. A beszerzési értéke az iparüzési adóból levonható lesz, de meg kell említeni, hogy 2013-tól nem feltétlenül teljes egészében, hiszen erre a tételre került bevezetésre az a sávós rendszer, amely a közvetített szolgáltatások értékét csak bizonyos értékhatárok és keretek mellett engedi meg 100%-ban levonni az adóalapból.

Ha a beérkező szolgáltatás sem egyéb szolgáltatásnak, sem közvetített szolgáltatásnak nem minősül, akkor igénybe vett szolgáltatásként kell könyvelni, hiszen az igénybe vett szolgáltatás törvényi fogalma is az előző kettő komplementer halmazaként definiálja az igénybe vett szolgáltatásokat. Az ide vonatkozó törvényhely [számviteli törvény 3. § (7) bekezdés 1. pont] kapcsán érdemes kiemelni, hogy bár tartalmaz egy részletes és kimerítőnek tűnő felsorolást arról, hogy milyen szolgáltatások tartoznak „különösen” az igénybe vett szolgáltatások közé, egyrészt a felsorolás csak példálózó, nem teljes körű, másrészt a szabályozás logikájából adódóan előfordulhat, hogy a felsorolásban szereplő szolgáltatástípusokat egy cég úgy nyújtja (pl. hirdetés, oktatás), hogy az megfelel a közvetített szolgáltatás szabályainak és ilyen esetben ezeket természetesen nem igénybe vett szolgáltatásként (bármennyire is megtalálhatóak a felsorolásban), hanem közvetített szolgáltatásként kell könyvelni.

2. döntés: Megbízási vagy vállalkozási jogviszony

Az adott szolgáltatás könyveléséhez elegendő az első döntést meghoznunk, az alapján egyértelmű a konkrét tétel számviteli kezelése, könyvelése. Azonban az még nem állapítható meg egyértelműen, hogy a kérdéses szolgáltatás beszerzési értéke levonható-e a helyi iparüzési adó alapjából. Amint a fentiekben is szerepelt, az egyéb szolgáltatások értéke nem vonható le, míg a közvetített szolgáltatások értéke (a sávós korlátok mellett) levonható. Az igénybe vett szolgáltatásként azonosított tételek esetén azonban további lépésekre van szükség annak eldöntéséhez, hogy az adott számla értéke csökkentheti-e az iparüzési adó alapját. A helyi iparüzési adó alapját a közvetített szolgáltatások mellett az alvállalkozói teljesítések értéke is csökkenti, amely fogalmat a helyi adókról szóló törvény maga definiálja. A definíció szerint az első vizsgálandó kérdés, hogy a szolgáltatásról befogadott számla vállalkozási vagy megbízási szerződéshez kapcsolódik. Az alvállalkozói pozíció és ehhez kapcsolódóan az alvállalkozói teljesítés csak vállalkozási jogviszonyban értelmezhető, a törvény nem ismeri az „almegbízói” teljesítést. Így, ha egy szolgáltatást megbízási jogviszonyban vesz a cég igénybe, akár úgy is, hogy az ügyfele felé teljesített saját megbízási szolgáltatásába építi be (pl. könyvelést végző cég az ügyfele felé teljesített könyvelés egyes részeit külső szolgáltatóval végezteti), az nem lesz alvállalkozói teljesítésként levonható az iparüzési adó alapjából.

A két szerződéstípust (megbízási, vállalkozási) mind a régi, mind az új Polgári Törvénykönyv hasonlóan szabályozza. A megbízási jogviszonyban a Megbízott a rábízott feladat gondos, szakszerű ellátására köteles. Itt eredménykötelem nincs, a teljesítés a feladat ellátásán keresztül történik. Ezzel szemben a vállalkozási jogviszonyban a Vállalkozó

egy produktum, eredmény, a mű megvalósítására vállal kötelezettséget, annak átadásával teljesíti a szerződést. Ezen elvek szerint kell tehát az adott szolgáltatást besorolni. Ha a szolgáltatás megbízási jogviszonyban történik, akkor értéke az iparüzési adó alapjából nem levonható. Ha vállalkozási jogviszonyban, akkor szükséges a harmadik döntést is meghozni.

3. döntés: Alvállalkozó vagy nem

Miután egy igénybe vett szolgáltatásról megállapítottuk, hogy a cég részére vállalkozási szerződés alapján nyújtják, azt kell még eldönteni, hogy az azt szolgáltató partner alvállalkozónak minősül-e. Ehhez azt kell megvizsgálni, hogy az adott szolgáltatás beépül-e egy, a cég által szintén vállalkozási szerződéses jogviszonyban nyújtott szolgáltatásba, valamint, hogy erről, mind az alvállalkozói, mind a megrendelői oldalon született-e írásos (vállalkozási) szerződés.

Előfordulhatnak olyan vállalkozási jogviszonyban igénybe vett szolgáltatások, amelyek nem épülnek be (közvetlenül) az adott cég által nyújtott szolgáltatásokba (pl. saját iroda felújítása), így nem minősülhetnek alvállalkozói teljesítménynek.

Az alvállalkozói teljesítésnek nem minősülő szolgáltatások értéke az iparüzési adó alapjából nem vonható le, míg az alvállalkozói teljesítés fogalmának megfelelő szolgáltatások értéke – még a 2013-tól bevezetett új szabályok mellett is – korlátok nélkül levonható.

Bár a második és harmadik döntés a tétel könyvelését elvileg nem befolyásolja, mégis hasznos lehet egy olyan rendszer kialakítása, amely vagy alszámlák vagy gyűjtők használatával a fenti döntéseket leköveti és a könyvelt tételeket egymástól elkülöníti, hiszen az iparüzési adó számításához is a könyvelés szolgáltatja az adatokat, és így az adóalap-csökkentő tételek egyértelműen beazonosíthatóvá válnak.

Bizományi beszerzés

A bizományi beszerzés tárgyalható a mindennapok gazdasági eseményeinél, például készletek beszerzésével, vagy a nagyobb jelentőségű, egyedi eseményekkel például beruházásokkal, eszközbeszerzésekkel kapcsolatban. Könyvünkben a bizományi beszerzést, annak számviteli szabályozását és az elszámolásokat részletesen a „Nagyobb jelentőségű, egyedi gazdasági események” című rész „Bizományosi beszerzés” című fejezetében **(5173)** tárgyaljuk.

3933

Ügynöki beszerzés

Az ügynöki beszerzés tárgyalható a mindennapok gazdasági eseményeinél, például készletek beszerzésével vagy a nagyobb jelentőségű, egyedi eseményekkel, például beruházásokkal, eszközbeszerzésekkel kapcsolatban. Könyvünkben az ügynöki beszerzést, annak számviteli szabályozását és az elszámolásokat részletesen a „Nagyobb jelentőségű, egyedi gazdasági események” című rész „Ügynöki beszerzés” című fejezetében **(5185)** tárgyaljuk.

3935

Kézpénzes beszerzés

Tematikailag indokolt külön fejezetben megemlíteni a kézpénzes beszerzést, ugyanúgy, mint a kézpénzes értékesítést **(4747)**. Az előző fejezetrészek azonban már bemutatták a kézpénzes árubeszerzést **(3869)**, anyagvásárlást **(3881)**, göngyölegvásárlást **(3895)**, állatvásárlást **(3907)**, szolgáltatásvásárlást **(3919)**, valamint a közvetített szolgáltatás vásárlását **(3925)**. Ezért e helyen a felsoroltak részletes ismertetésétől – a főlegesen ismétlések elkerülése érdekében – eltekintünk.

3937

Importbeszerzés

Az esemény leírása, bemutatása

A vállalkozások – egyebek mellett – az alapanyagaik vagy kereskedelmi árukészletük egy részét vagy egészét nemcsak belföldről, hanem külföldről is beszerezhetik. Annál

3939